

**“เพื่อชีวิตที่ดีกว่า”:
แรงจูงใจทางเศรษฐกิจกับการย้ายถิ่น
ของชาวเยอรมันในพัทยา**

ขวัญชนก ใจซื่อกุล

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

จังหวัดนครปฐม 73170

อีเมล: k.jaisuekun@gmail.com

**“A Search for a Better Life”:
Economic Motivation
of the German Relocation to Pattaya**

Kwanchanok Jaisuekun

Reserch Institute for Languages and Cultures of Asia,

Mahidol University, Nakhon Pathom 73170, Thailand

E-mail: k.jaisuekun@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันในพัทยา โดยมุ่งความสนใจไปที่แรงจูงใจและประสบการณ์ในการย้ายถิ่น ผู้วิจัยใช้เวลาหกเดือนในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายการวิจัยชาวเยอรมันจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจทางเศรษฐกิจซึ่งมักจะถูกมองข้ามจากการศึกษาเกี่ยวกับการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต เป็นหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ย้ายถิ่นตัดสินใจเดินทางเข้ามาพำนักในพัทยา การใช้ชีวิตในประเทศที่มีค่าครองชีพถูกกว่าทำให้ผู้ย้ายถิ่นสามารถรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีได้แม้รายได้หลังเกษียณจะลดลง อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์กับชุมชนที่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และข้อจำกัดเรื่องสถานะทางกฎหมายทำให้ชีวิตของผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันต้องประสบกับความไม่มั่นคง

คำสำคัญ: ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมัน, พัทยา,

การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต, แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ

Abstract

This study examined the experiences and motivation for migration of members of the German ethnic group relocating to Pattaya. The empirical data of this study was based on six months of ethnographic research study in Pattaya and 12 in-depth interviews with German migrants. This study found that economic consideration, a motivation that has been under-theorised in lifestyle migration literature, has played a vital role in the decision to relocate. Living in Pattaya, where living costs are relatively low when compared to those in Germany, enables these German citizens to maintain a relatively decent life with a dwindling income after retirement. However, findings also revealed that their life in Thailand is insecure due to lack of legal recognition of their residential, status while their relationship with the Thai state is superficially grounded, depending mostly on rates of monetary exchange.

Keywords: German migrants, Pattaya, Lifestyle Migration, Economic Motivation

บทนำ

“ไทยอั้ง ลื่อนอกติตราพัทยา
เมืองหลวง Sex ของโลก
นครแห่งบาป ‘คุณตัว’ อั้ง” (ไทยรัฐ 17 ก.พ. 2560)

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ.2560 ที่ผ่านมาชื่อของเมือง “พัทยา” กลายมาเป็นประเด็นร้อนในสังคมไทย เมื่อสื่อต่างชาติ อย่างหนังสือพิมพ์มีร์รอร์เรอร์รายงานข่าวเจาะลึกเมืองพัทยา พร้อมติตราเมืองท่องเที่ยวชายทะเลชื่อดังทางภาคตะวันออกของไทย ในฐานะ “เมืองแห่งเซ็กซ์ของโลก” และ “นครแห่งบาป” เป็นเวลากว่าหลายทศวรรษที่พัทยาถูกติตราในลักษณะดังกล่าว นับตั้งแต่ที่พัทยาได้ทำหน้าที่เป็นสถานที่เพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ (Rest and Recreation) ตั้งแต่สมัยสงครามเวียดนาม อย่างไรก็ตาม นั่นเป็นเพียงด้านมืดและด้านเดียวของเมืองพัทยา ในอีกด้านที่ไม่ถูกนำเสนอมากนักในฐานะที่พัทยาได้กลายมาเป็นบ้านหลังที่สองของชาวต่างชาติจำนวนมาก ซึ่งเมืองแห่งนี้ได้ทำหน้าที่รองรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุชาวเยอรมันที่มาใช้ชีวิตบั้นปลายในเมืองท่องเที่ยวชื่อดังระดับโลกแห่งนี้ (Osang, 2009)

ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันเป็นที่รู้จักดีในพัทยา นายรูดอล์ฟ ฮูเฟอร์ กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ออสเตรียและกงสุลกิตติมศักดิ์เยอรมนีประจำเมืองพัทยา ประมาณตัวเลขของชาวเยอรมันในพัทยาไว้ที่ 8,000 คน จากจำนวนผู้ที่พูดภาษาเยอรมันที่อาศัยในเมืองพัทยาทั้งสิ้น 15,000 คน (รวมประชากรจากประเทศออสเตรียและสวิตเซอร์แลนด์) (Kubelka, 2013) สมเกียรติ บุญศิริ (2550) อ้างว่า ชาวเยอรมันจำนวนมากเริ่มเดินทางมาที่พัทยาเมื่อสงครามเวียดนามสิ้นสุด

สุดลง คนเยอรมันกลุ่มแรก ๆ ที่เข้ามาเลือกพักอาศัยในย่านพัทยาเหนือ ต่อเนื่องไปจนถึงหาดวงค้อมาตย์ และนาเกลือ จนเกิดเป็นชุมชนเยอรมัน หรือ “Little Germany” ขึ้นในบริเวณดังกล่าว ตลอดสองข้างทางของถนนพัทยา-นาเกลือไปจนถึงวงเวียนปลาโลมา ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างพัทยาเหนือและพัทยากลาง ประกอบไปด้วยร้านค้าและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากมาย ที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับลูกค้าชาวเยอรมันหรือกลุ่มคนที่พูดภาษาเยอรมันโดยเฉพาะ เช่น ร้านอาหารเยอรมัน บาร์ เกสต์เฮาส์ และคลินิกรักษาฟัน ฯลฯ จากการสังเกตพบว่า เมนูอาหารและป้ายที่ติดตามหน้าร้านส่วนใหญ่มักถูกเขียนขึ้นด้วยภาษาเยอรมัน แม้กระทั่งร้านขายเสื้อผ้าขนาดใหญ่บริเวณวงเวียนปลาโลมาซึ่งมีพนักงานขายเป็นชาวอินเดียก็ยังติดป้ายหน้าร้านว่า “Wir Sprechen Deutsch” หรือ “พวกเราพูดภาษาเยอรมัน” เพื่อเชิญชวนลูกค้าที่พูดภาษาเยอรมันให้เข้ามาจับจ่ายใช้สอย

การย้ายถิ่นของชาวเยอรมันในพัทยาเป็นส่วนหนึ่งของปรากฏการณ์การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต (Lifestyle Migration) ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ที่ค่อนข้างใหม่ ต่างจากขนบของการย้ายถิ่นที่คุ้นเคย คือ การย้ายถิ่นของประชากรจากประเทศกำลังพัฒนาไปยังประเทศพัฒนาแล้วมากกว่าเพื่อโอกาสทางเศรษฐกิจ แนวโน้มการย้ายถิ่นในปัจจุบันได้พัฒนาไปสู่รูปแบบของการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต กล่าวคือเป็นการย้ายถิ่นของผู้คนจากประเทศในแถบซีกโลกเหนือหรือประเทศในกลุ่มพัฒนาแล้วมายังประเทศทางซีกโลกใต้หรือประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อยกว่า โดยเป็นการย้ายถิ่นที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการใช้ชีวิตและจินตภาพทางวัฒนธรรม (Cultural

Imaginary) (Benson & O'Reilly, 2009; Korpela, 2009) มากกว่าแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ (Hayes, 2014) ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจทางเศรษฐกิจมีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นของชาวเยอรมันในพหุวิทยา เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ ผู้สูงอายุชาวเยอรมันจะได้รับเงินบำนาญ¹ ซึ่งจะลดลงจากเงินเดือนที่เคยได้รับ ดังนั้นพวกเขาจึงต้องมองหาช่องทางในการรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้รายได้ที่ลดลง การย้ายถิ่นมายังพหุวิทยาที่มีค่าครองชีพถูกกว่าจึงเป็นหนทางหนึ่งในการยืดอายุเงินเก็บและเงินบำนาญและเพื่อให้ยังคงสามารถใช้ชีวิตที่ดีได้แม้สถานการณ์ทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไป ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตในประเทศไทยมีลักษณะแตกต่างจากผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งมีมักจะทำให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมมากกว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับผู้ย้ายถิ่นชาวตะวันตกในประเทศอินเดีย (Korpela,

¹ ลูกจ้างทุกคนที่ประเทศเยอรมนี ยกเว้น ผู้ฝึกงาน คนพิการ และอาสาสมัคร ประเภทต่าง ๆ จะต้องจ่ายเงินสมทบประกันเงินบำนาญตามกฎหมาย (Gesetzliche Rentenversicherung) ซึ่งจะครอบคลุมการดูแลสุขภาพ การประกันกรณีว่างงานบำนาญ และการดูแลระยะยาว โดยทั่วไปเงินสมทบประกันบำนาญจะเรียกเก็บที่ 18.7% ของเงินเดือน โดยลูกจ้างและนายจ้างจะจ่ายเงินสมทบกันคนละครึ่ง ผู้ประกันตนสามารถขอรับบำนาญผู้สูงอายุเมื่อถึงวัยเกษียณ (อายุระหว่าง 65-67 ปี) โดยจะต้องเป็นผู้จ่ายเงินสมทบและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด เงินบำนาญผู้สูงอายุที่ได้รับแต่ละเดือนจะอยู่ที่ประมาณ 70% ของเงินเดือนที่ได้รับขณะทำงาน (จำนวนเงินสมทบที่จ่ายและระยะเวลาที่จ่ายมีผลต่อการพิจารณาเงินบำนาญเมื่อเกษียณ) (Deutsche Rentenversicherung, n.d., How to Germany, 2016, Parchman, 2015)

2009) แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นชาวตะวันตกจำนวนหนึ่งตัดสินใจหลัก
หนีจากสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมในประเทศบ้านเกิด ไปใช้ชีวิต
อย่างสงบและเรียบง่ายในประเทศอินเดีย

งานวิจัยนี้ศึกษาการย้ายถิ่นของชาวเยอรมันในพัทยา โดย
มุ่งความสนใจไปที่แรงจูงใจในการย้ายถิ่นและประสบการณ์การใช้
ชีวิตในเมืองพัทยา ผู้วิจัยมุ่งแสดงให้เห็นข้อจำกัดบางประการของ
แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต ที่มอง
ข้ามความสำคัญของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีต่อการย้ายถิ่น งานวิจัย
นี้เป็นการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Study) ผู้วิจัยใช้
เวลาหกเดือนในการเก็บรวบรวมข้อมูล (กุมภาพันธ์ พ.ศ.2558 –
กรกฎาคม พ.ศ.2558) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
ผู้เข้าร่วมการวิจัยชาวเยอรมันทั้งสิ้น 12 คน ที่พำนักในพัทยาระหว่าง
3 เดือน– 20 ปี² โดยใช้ภาษาเยอรมันในการสัมภาษณ์ ผู้เข้าร่วมการ
วิจัยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มคนสำหรับกลุ่มคนที่พูดภาษา
เยอรมันที่อาศัยในพัทยาจำนวนสองแห่ง คือ “German Language
Pattaya Expats Club” และ “Meeting Center Pattaya” ผู้เข้า
ร่วมวิจัยเป็นเพศชาย 11 คนและเพศหญิง 1 คน อายุระหว่าง 52-84
ปี³ แม้ผู้วิจัยจะไม่ได้กำหนดอายุและเพศของผู้เข้าร่วมการวิจัย

2 เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้เข้าร่วมการวิจัย
จะต้องมีสัญชาติเยอรมัน 2) ไม่จำกัดเพศ 3) อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 4) พำนัก
ในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน และ 5) ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้อง
ไม่เป็นผู้ที่ทำงานให้กับบริษัทในประเทศบ้านเกิดและถูกส่งตัวมาทำงานที่บริษัท
เดียวกันในต่างประเทศ (Expatriate) หรือบุคคลที่รัฐแต่งตั้งให้ดำเนินการทางการ
ทูตกับรัฐอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศ (Diplomat) PDF

3 อายุระหว่างการเก็บข้อมูล

อัตราส่วนของผู้สูงอายุเพศชายมีมากกว่าผู้หญิงและคนวัยหนุ่มสาว
อย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม ด้วยจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ค่อนข้างจำกัด ผลการวิจัยที่ได้จึงเป็นเพียงข้อมูลจากผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันบางส่วน ไม่ได้หมายรวมถึงผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในพัทยา

แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต (Lifestyle Migration)

แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตเกิดจากความพยายามของนักวิชาการในการสร้างกรอบความคิด (Conceptualize) เพื่ออธิบายรูปแบบการย้ายถิ่นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า เนื่องจากการจัดประเภทของการย้ายถิ่นที่มีอยู่เดิมนั้นไม่ครอบคลุมรูปแบบของการย้ายถิ่นดังกล่าว ที่ผ่านมานักวิจัยได้พยายามนำแนวคิดที่หลากหลายมาอธิบายการศึกษาผู้ย้ายถิ่นกลุ่มนี้ในงานศึกษาของพวกเขา เช่น การย้ายถิ่นหลังเกษียณ (Retirement Migration) การย้ายถิ่นเพื่อการพักผ่อน (ต่างประเทศ) (Leisure Migration) (International) การมีบ้านหลังที่สองเพื่อการพักผ่อน (Second Home Ownership) และการย้ายถิ่นเพื่อแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity-seeking) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม โมนท์ซันท์ที่กล่าวมานั้นไม่สามารถทำความเข้าใจความซับซ้อนและอธิบายจุดร่วมหลายประการของแนวโน้มการย้ายถิ่นนี้ เช่น การแสวงหารูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่าง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และการแสวงหาสิ่งที่ทำให้ชีวิตของพวกเขามีความหมาย การพิจารณาการย้ายถิ่นรูปแบบดังกล่าวเป็นปรากฏการณ์เดียวกันคือ การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต โดยเป็นการย้ายถิ่นที่มีลักษณะ

ร่วมกันคือ การให้ความสำคัญกับรูปแบบการใช้ชีวิต (Benson & O'Reilly, 2009)

การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต หมายถึง การย้ายถิ่นของประชากรจากประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่าไปยังประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อยกว่าหรือประเทศที่มีค่าครองชีพและ/หรือราคาที่ดินถูกกว่าที่ประเทศบ้านเกิด (Benson & O'Reilly, 2009; O'Reilly, 2007) ผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต (Lifestyle Migrant) อาจทำการย้ายถิ่นไปยังประเทศปลายทางทั้งระยะสั้นและระยะยาวด้วยเหตุผลที่หลากหลาย แต่เหตุผลหลักสำคัญที่ทำให้ผู้ย้ายถิ่นกลุ่มนี้แตกต่างจากผู้ย้ายถิ่นกลุ่มอื่น คือ การแสวงหาวิถีชีวิตที่ดีกว่า (Searching for a Better Way of Life) (Benson & O'Reilly, 2009; O'Reilly & Benson, 2009; O'Reilly, 2007; O'Reilly, 2009) ค่อนข้างชัดเจนว่าผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตไม่ได้มีแรงจูงใจมาจากความยากแค้นทางเศรษฐกิจ การลี้ภัย การหางานทำ หรือการแสวงหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ผู้ย้ายถิ่นประเภทนี้ไม่ใช่ผู้ย้ายถิ่นหลังยุคอุตสาหกรรม (Post-industrial Migrants) ที่แสวงหาการจ้างงานในตลาดแรงงานที่เสรี และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการไหลเวียนบุคลากรระดับสูงของบริษัทธุรกิจและปัญญาชน (Torkington, 2010) แม้ผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ การย้ายถิ่นหลังเกษียณถูกรวมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต เพราะแนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นหลังเกษียณอายุไม่สามารถอธิบายความซับซ้อนของปรากฏการณ์นี้ได้ (Benson & O'Reilly 2009)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบ

การใช้ชีวิตนั้นแตกต่างจากการย้ายถิ่นรูปแบบอื่น เนื่องจากแรงจูงใจและรูปแบบการใช้ชีวิต แรงจูงใจในการย้ายถิ่นเกิดจากความเชื่อว่าการเปลี่ยนที่อยู่อาศัย นอกจากจะนำไปสู่โอกาสที่ดีกว่าในชีวิต ยังนำไปสู่รูปแบบการใช้ชีวิตที่ดีกว่าหรือชีวิตที่สมบูรณ์มากกว่า (Torkington, 2010) โดย “ชีวิตที่ดีกว่า” อาจหมายถึง วิถีชีวิตที่เรียบง่าย จังหวะชีวิตที่ช้าลง ชีวิตที่ออกแบบได้ตามต้องการ การมีอิสระ การค้นหาตัวเอง หรือการมีชีวิตที่สมดุล (Benson & O’Reilly, 2009) การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตมักถูกอธิบายในลักษณะของการเปรียบเทียบระหว่างชีวิตก่อนและหลังการย้ายถิ่น (Benson & O’Reilly, 2009) หรือระหว่างประเทศบ้านเกิดและประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทาง (O’Reilly, 2007) ชีวิตก่อนการย้ายถิ่นมักถูกอธิบายในแง่ลบ ในขณะที่ชีวิตในประเทศที่ย้ายไปนั้นถูกอธิบายในลักษณะตรงกันข้าม ผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตมักอ้างเหตุผลในการย้ายถิ่นว่าเป็นความต้องการหลีกเลี่ยงหนีจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาในประเทศบ้านเกิด อาทิ อัตราอาชญากรรมที่สูงขึ้น ชีวิตที่เป็นกึ่งวัตร สังคมวัตถุนิยมและบริโภคนิยม และวงจรชีวิตการทำงานที่น่าเบื่อ (O’Reilly & Benson, 2009) นอกจากนี้ผู้ย้ายถิ่นอาจเลือกตัดสินใจย้ายถิ่นในช่วงเวลาที่สำคัญของชีวิต เช่น ความเจ็บป่วย การเกิดหรือเสียชีวิตของสมาชิกในครอบครัว การแต่งงานหรือการหย่าร้าง การตกงานหรือการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ในชีวิตการทำงาน (Hoey, 2009) สิ่งที่ผู้ย้ายถิ่นคาดหวังในประเทศปลายทาง คือ ชีวิตที่สบาย ค่าครองชีพที่ถูก โอกาสทางธุรกิจ การเข้าถึงการเป็นเจ้าของทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์ วัฒนธรรม และโอกาสที่ดีสำหรับบุตรหลาน (Casado-Diaz et al, 2004; O’Reilly, 2007 and 2009; O’Reilly & Benson, 2009)

การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตนั้นมีความใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก (Benson & O'Reilly, 2009; O'Reilly, 2003; O'Reilly 2007) ผู้ย้ายถิ่นหลายคนเคยเป็นนักท่องเที่ยวมาก่อนที่จะตัดสินใจตั้งถิ่นฐานในประเทศปลายทาง ด้วยเหตุนี้จุดหมายปลายทางของผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่จึงมักจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว งานศึกษาเกี่ยวกับผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตมักกล่าวถึงการย้ายถิ่นของชาวตะวันตกจากประเทศที่มีสภาพอากาศหนาวเย็นไปยังแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่มีแสงแดดจ้า (Benson & O'Reilly 2009) แม้ไม่ใช่ทุกคน แต่ผู้ย้ายถิ่นเพื่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตมักเริ่มจากการเป็นนักท่องเที่ยว ประสบการณ์การเป็นนักท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการที่ผู้ย้ายถิ่นตัดสินใจเลือกอยู่ในประเทศนั้น ๆ ความชอบจากการท่องเที่ยว การมองเห็นโอกาสและช่องทางการใช้ชีวิต รวมถึงการที่พวกเขาสามารถจินตนาการถึงชีวิตที่ดีกว่าในอนาคตได้ ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันหลายคนอธิบายการตัดสินใจย้ายถิ่นจากเยอรมนีเพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาในประเทศบ้านเกิด และตัดสินใจเลือกพำนักเป็นบ้านหลังที่สองเพราะมองเห็นโอกาสในการใช้ชีวิตตามที่ใจปรารถนา ระหว่างที่เคยมาใช้เวลาท่องเที่ยวที่พำนัก

แม้ว่าแนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตจะเป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์และใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่นี้ได้ ผู้วิจัยเห็นด้วยกับเฮย์ส (Hayes, 2014) ว่าแนวคิดนี้มองข้ามความสำคัญของแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ งานศึกษาก่อนหน้านี้มักอธิบายผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตในฐานะปัจเจกที่มีฐานะค่อนข้างดี (Relatively Affluent Individuals) ที่แสวงหารูปแบบการใช้ชีวิตที่ดีกว่า โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจไม่ใช่

เหตุผลหลักที่ทำให้คนกลุ่มนี้ย้ายถิ่น (Benson & O'Reilly, 2009) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตมักเลือกที่จะย้ายไปยังประเทศที่มีค่าครองชีพต่ำกว่า เพื่อใช้ประโยชน์จากค่าเงินที่ต่างกันซึ่งจะทำให้เงินของผู้ย้ายถิ่นมีมูลค่ามากขึ้น งานวิจัยของเฮย์ส (Hayes, 2014) แสดงให้เห็นว่าสาเหตุที่ผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตจากอเมริกาเหนือส่วนใหญ่เลือกพำนักที่ประเทศเอกวาดอร์ เนื่องมาจากการที่พวกเขาไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพที่สูงในประเทศบ้านเกิดได้ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงต้องหาที่อยู่ที่มีค่าครองชีพต่ำกว่าเพื่อรักษาคุณภาพชีวิตของตนเองไว้ จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ในอีกมุมหนึ่งการย้ายถิ่นจากประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่าไปยังประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อยกว่าก็เป็นวิธีการหนึ่งในการยืดอายุเงินออมและเงินลงทุน (Green, 2014) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ย้ายถิ่นหลังเกษียณที่ต้องเผชิญกับสภาพทางการเงินที่ไม่มั่นคง ในกรณีของผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันในพัทยานั้นพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่ย้ายถิ่นเพื่อที่จะรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้รายได้ที่ลดลงหลังเกษียณ ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้ จึงพยายามที่จะหาคำตอบว่า แท้จริงแล้วผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตซึ่งมักถูกมองว่าเป็นกลุ่มผู้มีรายได้และฐานะดีนั้น แท้จริงแล้วการย้ายถิ่นนี้คือความปรารถนาที่จะแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าหรือพวกเขาเพียงแค่ต้องการที่ใดสักที่หนึ่ง ที่อนุญาตให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพหรือเข้าถึงวิถีชีวิตแบบที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ในประเทศบ้านเกิดของตนเอง

พืทยา: บ้านหลังที่สองของชาวต่างชาติ

จากหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ในภาคตะวันออกของประเทศไทย พืทยากลายเป็นเมืองท่องเที่ยวชื่อดังระดับโลก และได้กลายเป็นบ้านหลังที่สองของชาวต่างชาติจำนวนมาก ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางการของเมืองพืทยาระบุว่า จุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้พืทยาเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติเริ่มต้นเมื่อประมาณปี พ.ศ.2502 เมื่อกองทัพสหรัฐเข้ามาใช้สนามบินอู่ตะเภาเป็นฐานที่มั่นประจำการเพื่อส่งกองกำลังทหารเข้าร่วมรบในสงครามเวียดนาม ในช่วงวันหยุดทหารอเมริกันจะนั่งรถมาพักผ่อนที่อ่าวพืทยา ซึ่งในช่วงนั้นยังเป็นหาดที่เงียบสงบ ต่อมาชื่อเสียงของเมืองพืทยาเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น ทหารอเมริกันที่ประจำการในฐานที่มั่นอื่น ๆ ในประเทศไทยพากันเข้ามาท่องเที่ยวในพืทยามากขึ้น จนทำให้พืทยากลายเป็นสถานที่เพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ (Rest and Recreation) และเกิดเป็นกระแสความนิยมในการท่องเที่ยวเมืองชายทะเลแห่งนี้ พร้อมกับเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจที่พัก รีสอร์ท ธุรกิจบันเทิง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และการค้าบริการทางเพศ (Suntikul, 2013) ซึ่งก่อให้เกิดการย้ายถิ่นของแรงงานไทยจากจังหวัดต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้หญิงจากภาคอีสาน และกลายเป็นความนิยมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายชาวตะวันตกและผู้หญิงไทย (Cohen, 2003)

เมื่อสงครามเวียดนามสิ้นสุดลงและทหารอเมริกันถอนทัพออกจากประเทศไทยอย่างเป็นทางการ รัฐบาลไทยได้ทำข้อตกลงกับธนาคารโลกเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองพืทยาจากสถานที่เพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ (Rest and Recreation) ให้กลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของโลก (Truong, 1990, Maher and Lafferty,

2014) ทหารอเมริกันถูกแทนที่ด้วยนักท่องเที่ยวจากตะวันตกซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป (สุภางค์ จันทวานิช และคณะ, 2542; เมืองพัทยา, 2016) ระหว่างปี พ.ศ.2529-2531 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก 750,000 คน เป็น 1.7 ล้านคน (Kubelka, 2013) และในปี พ.ศ.2556 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังเมืองพัทยา มีจำนวนมากถึง 9 ล้านคน (Tourism Authority of Thailand, 2014) ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันนั้น ปัจจุบันมีการคาดการณ์ว่าในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันเดินทางมาเยือนประเทศไทยประมาณ 700,000 คน (สถานทูตเยอรมนี กรุงเทพฯ, 2559) ซึ่งเพิ่มขึ้นราวหนึ่งเท่าจากปี พ.ศ.2537 ที่มีจำนวนชาวเยอรมันเดินทางเข้าประเทศไทยประมาณ 330,033 คน (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 2538 อ้างใน สุภางค์ จันทวานิช และคณะ, 2542)

การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเมืองพัทยา ทั้งในด้านโครงสร้างของเมือง จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร ทั้งการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานและแรงงาน รวมถึงการมองเห็นศักยภาพของพัทยาในการที่จะพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ จึงได้มีการเปลี่ยนพัทยาจากการอยู่ในเขตการปกครองแบบสุขาภิบาลไปเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ แบบมีผู้จัดการเมือง (City Manager) ในปี พ.ศ.2521 โดยมีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร ปัจจุบันมีนายกเมืองพัทยาทั้งสิ้นรวม 8 คน⁴ โดยนายกเมืองพัทยาคนปัจจุบันคือ

⁴ เก็บข้อมูลก่อนมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่น หลังจากนายอิทธิพล คุณปลื้ม หมดวาระลงในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2559 ได้มีการแต่งตั้งพลตำรวจตรีอนันต์ เจริญชาศรี เป็นนายกเมืองพัทยาคนที่ 9 ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560

นายอิทธิพล คุณปลื้ม (เมืองพัทยา, 2016) เมืองพัทยาในฐานะเขตปกครองพิเศษถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ซึ่งหมายความว่าเศรษฐกิจในเมืองนี้ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเป็นหลัก โดยคิดเป็นร้อยละ 87 ของประชากรในพัทยา ทำงานในธุรกิจบริการและการท่องเที่ยว (Pattaya City Hall, 2012)

แม้จะเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลชื่อดัง แต่ชื่อเสียงและการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาสวนหนึ่งก็มีภาพเกี่ยวกับโสเภณีและการค้าบริการทางเพศ (Suntikul, 2013) ภายใต้การบริหารของนายอิทธิพล คุณปลื้ม ได้มีการนำกลยุทธ์การพัฒนาเมืองแนวคิดสร้างสรรค์ใหม่ เอสทูอี เพื่อเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ของเมืองจากเมือง “5s” (Sea, Sand, Sun, Service and Sex) (Wattanasukchai, 2009) หรือเมืองที่มีชื่อเสียงด้านความบันเทิงยามค่ำคืน ให้กลายเป็น “เมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่ของโลก (World Livable Tourist Town)” โดยการพัฒนาเมืองพัทยาให้เป็นเมืองที่เป็นมิตรสำหรับทุกเพศทุกวัย รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบครอบครัว มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากที่สมาชิกในครอบครัวสามารถทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ปราสาทสัจธรรม สวนนงนุช เมืองจำลอง พิพิธภัณฑ์ภาพจิตรกรรมสามมิติ ตลาดน้ำสี่ภาค และไร่อู่นุ่น ฯลฯ นอกจากนี้พัทยายังส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาเมืองให้กลายเป็นศูนย์กลางแห่งศิลปะ ประเพณีพื้นบ้าน วัฒนธรรมร่วมสมัย เมืองภาพยนตร์ ดนตรี และกีฬา เป็นต้น

การพัฒนาเมืองพัทยาให้เป็น “เมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่” หมายถึงการทำให้พัทยามากกว่าเมืองท่องเที่ยว กล่าวคือ เมื่อมาเที่ยวครั้งแรกแล้วเกิดความประทับใจอยากมาเที่ยวอีก และเมื่อมาเที่ยวครั้งต่อไปก็ใช้เวลาอยู่นานขึ้น มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

หรือธุรกิจจนตัดสินใจย้ายมาอยู่ที่พัทยา หรือการดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้กลายเป็นพลเมืองของเมือง (Pattaya City Hall, 2012) โดยการ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของเมืองเพื่อรองรับการมา เยือนของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบสาธารณูปโภคพื้น ฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา และระบบขนส่งมวลชน นอกจากนี้พัทยายัง ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของผู้ย้ายถิ่นซึ่งส่วนใหญ่ เป็นผู้สูงอายุ มีโรงพยาบาลพร้อมทีมแพทย์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ครบครัน โรงพยาบาลเอกชนบางแห่งมีการให้บริการไม่ต่าง กับโรงแรมห้าดาว ทั้งบริการรับส่งจากโรงแรมและสนามบิน ห้องพักร ีวิวชายทะเล และล่ามที่ให้บริการมากกว่า 20 ภาษา

นอกจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว พัทยายังเป็นเมืองนานาชาติที่รวบรวมผู้คนจากแทบทุกมุมโลกไว้ จากการสังเกตพบว่าการรวมกลุ่มกันของคนจากประเทศต่าง ๆ ใน หลายพื้นที่ของพัทยา เช่น ชาวอังกฤษและชาวอาหรับมีการรวม กลุ่มกันบริเวณพัทยาใต้ ชาวอเมริกันจำนวนมากพักอาศัยในหมู่บ้าน จัดสรรทางตะวันออกของพื้นที่ในซอยสยามคันทรี่คลับ และชุมชน เยอร์มันบริเวณพัทยาเหนือ ปัจจุบันพัทยามีแนวโน้มที่จะดึงดูดนัก ท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมากกว่าผู้ที่มาท่องเที่ยวระยะสั้น (Pattaya City Hall, 2012) นอกจากนี้พัทยายังเป็นที่พักสำหรับชาวต่างชาติ ที่ถูกส่งตัวมาทำงาน (Expatriate) ในนิคมอุตสาหกรรมที่จังหวัด ชลบุรีและระยองที่เลือกอาศัยในพัทยา เนื่องจากมีผู้คนหลากหลาย เชื้อชาติจึงมีการรวมกลุ่มกันเป็นชมรมหรือสมาคมเพื่อให้ผู้ย้ายถิ่น มาทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งทำให้ผู้ย้ายถิ่นสามารถใช้ชีวิตและมี ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับคนจากประเทศเดียวกันหรือกลุ่มคนที่พูด ภาษาเดียวกัน

อาจกล่าวได้ว่า กวาส์ทววรรษที่พหยาได้ทำหน้าที่รองรับ นักเดินทางจากทั่วทุกมุมโลก จนกระทั่งได้กลายมาเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของผู้ย้ายถิ่นชาวต่างชาติ ก่อให้เกิดลักษณะ เฉพาะตัวของเมืองพหยา ซึ่งทำให้แหล่งท่องเที่ยวชื่อดังแห่งนี้แตกต่างจากเมืองอื่นๆ ในประเทศไทย นอกจากความสะอาดสวยงามในฐานะเมืองท่องเที่ยว พหยาได้กลายเป็นเมืองนานาชาติที่รวบรวมผู้คนจากหลายประเทศให้มาอยู่รวมกัน จนทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย รู้สึกราวกับว่าพวกเขาใช้ชีวิตไม่ต่างไปจากที่เยอรมนี ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปกับการพบปะพูดคุยกับกลุ่มคนที่พูดภาษาเยอรมัน รับประทานอาหารเยอรมัน ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือพิมพ์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นภาษาเยอรมันทั้งสิ้น ท่ามกลางเหตุผลที่หลากหลายในการตัดสินใจตั้งถิ่นฐานที่พหยา เช่น สภาพอากาศ ที่ตั้งที่ติดกับทะเล ความเป็นเมืองนานาชาติ สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภค การใช้ชีวิตอิสระ ผู้หญิง และชีวิตกลางคืน ผู้วิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนมีจุดหมายเดียวกันคือการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าให้แก่ตนเอง ซึ่งถือเป็นลักษณะสำคัญของการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต (O'Reilly & Benson, 2009)

อย่างไรก็ตาม การค้นหาชีวิตที่ดีกว่าของผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันในพหยา ก็ถูกขับเคลื่อนด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจ ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่กล่าวว่า ด้วยค่าครองชีพที่สูงในประเทศเยอรมนี ประกอบกับรายได้ที่ลดลงเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ ทำให้พวกเขาไม่สามารถใช้ชีวิตดั้งเดิมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนที่ไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง ที่ส่วนใหญ่ของเงินบำนาญจะต้องถูกนำไปจ่ายเป็นค่าเช่าที่พักอาศัย จนทำให้ไม่สามารถมีชีวิตที่ดีได้ในประเทศเยอรมนี

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมองว่าพัททยาเป็นเมืองที่พวกเขาจะสามารถรักษา มาตรฐานคุณภาพชีวิตที่เคยมี หรือสามารถมีชีวิตที่ดีกว่าเมื่อครั้ง ยังอยู่ที่ประเทศเยอรมนีได้ อันเนื่องมาจากค่าครองชีพที่ถูกกว่าใน ประเทศไทยและความสะดวกสบายที่ได้เปรียบของค่าเงินยูโร ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมัน เลือกที่จะมาอยู่ที่พัททยาเพราะความสะดวกสบายที่พัทยามอบให้ นั้นคุ้มค่างกับเงินที่เสียไป เมื่อเทียบกับเมืองท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มี ลักษณะคล้ายกัน เช่น ภูเก็ตหรือหัวหิน แม้ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยบาง คนจะอยากใช้ชีวิตที่สงบริมหาดหัวหิน แต่พวกเขาบอกว่าค่าครองชีพที่นั่นมีราคาสูงเกินไปเมื่อเทียบกับเงินบำนาญที่ได้รับ และแม้ว่า ค่าครองชีพในเมืองที่ไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยวจะถูกกว่า เช่น จังหวัด ในภาคอีสานแต่ที่นั่นก็ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและชุมชนเยอรมัน อย่างที่พัททยา การใช้ชีวิตที่ภาคอีสานอาจทำให้พวกเขาต้องปรับตัว มากหรือมีวิถีชีวิตที่ต่างไปจากเดิม ไม่เหมือนกับการใช้ชีวิตในพัททยา ที่พวกเขายังสามารถรักษารูปแบบการใช้ชีวิตเหมือนตอนที่อยู่ เยอรมนีได้

แรงจูงใจทางเศรษฐกิจกับการย้ายถิ่น

สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต ที่อธิบายแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไว้ว่า เป็นการแสวงหารูปแบบการใช้ชีวิตที่ดีกว่า โดยเป็นการหลีกเลี่ยงจากสิ่งไม่พึงปรารถนาในประเทศบ้านเกิด เพื่อมาใช้ชีวิตที่ตนเองปรารถนาในประเทศปลายทาง เมื่อถามผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันถึงเหตุผลที่ทำให้พวกเขาตัดสินใจย้ายถิ่น ส่วนใหญ่กล่าวว่าเกิดจากความไม่พอใจชีวิตในประเทศเยอรมนี เช่น ชีวิตที่เต็มไปด้วยความเคร่งเครียด ความไม่สมดุลระหว่างการใช้ชีวิตและการทำงาน ความเบื่อหน่าย

จากชีวิตที่เป็นกิจวัตรเดิม ๆ ความเคร่งเครียดจากกฎระเบียบ ความรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความเหงาและสถานะทางการเงินที่เปลี่ยนไป บางคนเลือกที่จะย้ายถิ่นเมื่อชีวิตเผชิญกับจุดเปลี่ยนสำคัญ เช่น การหย่าร้างหรือความเจ็บป่วย เช่น เคฟิน อดีตนักธุรกิจวัย 70 ปี ตัดสินใจย้ายถิ่นหลังจากหย่ากับภรรยาชาวเยอรมันที่ใช้ชีวิตร่วมกันมากกว่า 30 ปี

ผู้ย้ายถิ่นอธิบายภาพชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาในประเทศเยอรมนี ในขณะที่พวกเขากลับมามองเห็นภาพของชีวิตที่สุขสบายในพัททยา เมืองชายทะเลที่พวกเขาเคยใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวหลายครั้ง พวกเขาหลงใหลในความมีอิสระที่ได้รับ อากาศที่ดี ชีวิตที่ไม่เร่งรีบ และการกลายเป็นบุคคลที่ได้รับความเคารพและสนใจจากคนไทย (O’Connell Davidson, 1995) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากคนท้องถิ่นที่ทำงานในธุรกิจบันเทิงและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สอดคล้องกับลักษณะของผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต ผู้ย้ายถิ่นเริ่มต้นจากการเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพัททยา และกลายมาเป็นผู้ย้ายถิ่นในที่สุด เหมือนกันกับงานของคูเบลคา (Kubelka, 2013) และ ฮูซ่า และคณะ (Husa et al, 2014) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ย้ายถิ่นชาวตะวันตกในประเทศไทย ประสพการณ์การท่องเที่ยวมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจย้ายถิ่น ประสพการณ์การใช้ชีวิตในฐานะนักท่องเที่ยวช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันว่า พวกเขาจะสามารถใช้ชีวิตที่พัททยาได้ รูปแบบการย้ายถิ่นของคนเยอรมันไปยังพัททยาจึงเริ่มต้นจากการเป็นนักท่องเที่ยวที่พึงพอใจกับชีวิตความเป็นอยู่ในพัททยา กลับไปที่เที่ยวอีกหลาย ๆ ครั้ง และกลายเป็นประชากรของเมืองในที่สุด ซึ่งรูปแบบการย้ายถิ่นนี้ก็สอดคล้องกับนโยบายเมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่ของโลกที่ทางเมืองพัททยา

ได้ดำเนินการไว้เพื่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลายเป็นประชากร
ของเมืองดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการตัดสินใจย้ายถิ่นมาพักอาศัยจะ
ประกอบไปด้วยหลายเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นความตั้งใจในการแสวงหา
รูปแบบการใช้ชีวิตที่ดีกว่า และความสัมพันธ์กับหญิงไทย ทำให้
การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตในพหุวัฒนธรรมมีความ
เกี่ยวข้องกับการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก (Jaisuekun
& Sunanta, 2016) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการกลายเป็นผู้
เกษียณอายุ มีผลทำให้สถานะทางการเงินของกลุ่มเป้าหมายของ
การวิจัยเปลี่ยนไป มีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจย้ายถิ่น แม้ใน
หลาย ๆ กรณีผู้ย้ายถิ่นอาจจะไม่ได้กล่าวถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็น
ประเด็นแรกแต่เมื่อถูกถามถึงแรงจูงใจในการย้ายถิ่น ในการพูดคุย
หลาย ๆ ครั้งก็พบว่า ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า หรือความ
ตั้งใจในการใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุขก็ถูกขับเคลื่อนด้วย
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

อาจกล่าวได้ว่า การตัดสินใจย้ายถิ่นมายังพหุวัฒนธรรมของผู้สูงอายุ
ชาวเยอรมัน คือหนทางหนึ่งในการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า หรือเป็น
ความพยายามที่จะใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุข ผู้ย้ายถิ่น
ตระหนักถึงสถานภาพที่เปลี่ยนไป คือการเข้าสู่การเป็นผู้เกษียณอายุ
ซึ่งไม่สามารถทำงานได้และมีรายได้ที่ลดลง ประกอบกับค่าครองชีพ
ในประเทศเยอรมนีที่ค่อนข้างสูง ทำให้ผู้ย้ายถิ่นเหล่านี้ต้องมองหา
หนทางที่จะยืดอายุเงินเกษียณหรือเบี้ยบำนาญในแต่ละเดือนให้
มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงต้องการที่จะรักษาคุณภาพหรือ
มาตรฐานชีวิตแบบเดิมไว้ ดังเช่นเมลานี (52 ปี) และสามีของเธอที่
มองหาลู่ทางในการมาตั้งถิ่นฐานในพหุวัฒนธรรม แม้จะยังไม่เข้าสู่วัยเกษียณ

สิ่งที่หึงคุ้งกังวล คือ การใช้ชีวิตหลังเกษียณ ด้วยเหตุที่ทั้งสองคนไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง และต้องจ่ายค่าเช่าอพาร์ทเมนต์ทุกเดือน ทั้งสองกังวลว่าเมื่อถึงวัยเกษียณแล้วเงินบำนาญผู้สูงอายุที่จะได้รับจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในเยอรมนีจึงมองหาช่องทางในการมาตั้งถิ่นฐานในพหุทยา โดยเมลานีกล่าวว่า “เงินบำนาญที่เราจะได้รับ จะทำให้เราสามารถใช้ชีวิตที่นี่ได้ดีกว่าที่เยอรมนีแน่นอน เราสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ที่เมืองไทย ค่าเช่าบ้าน ค่าโดยสารสาธารณะ แต่ถ้าที่เยอรมนีคงจะจ่ายไม่ไหว เพราะฉะนั้นที่เมืองไทยน่าจะเป็นตัวเลือกที่ดีกว่า” (สัมภาษณ์ เมลานี, 2558)

จากการศึกษากลุ่มเป้าหมายของการวิจัยพบว่าประกอบอาชีพที่หลากหลายก่อนการย้ายถิ่น อาทิ วิศวกร นักธุรกิจ ข้าราชการ ครู ฯลฯ และมีรายได้หลังเกษียณอยู่ที่ระหว่าง 1,000 – 4,000 ยูโรต่อเดือน ประโยชน์จากค่าเงินที่ต่างกัน ประกอบกับค่าครองชีพในประเทศไทยที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้ผู้ย้ายถิ่นชาวตะวันตก รวมถึงชาวเยอรมันสามารถใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบาย หรือมีชีวิตอย่างหรูหราได้ (Howard, 2008, Vielhaber et al, 2014) คริสเตียน อดีตนักแสดงละครเวทีและนักสังคมสงเคราะห์วัย 61 ปี ผู้ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยเดือนละประมาณ 1,000 ยูโร เล่าว่า เงิน 1,000 ยูโรของเขานั้นมีค่าน้อยมากเมื่ออยู่ที่เยอรมนี แต่เมื่อมาอยู่ที่พหุทยา เงินน้อยนิดของเขากลับมีมูลค่าเพิ่มขึ้นมาก ที่พหุทยาเขาใช้เวลาไปกับการทำกิจกรรมสันตนาการ เช่น โยคะ ยิงธนู และว่ายน้ำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เขาไม่สามารถทำได้เมื่ออยู่ที่เยอรมนี เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เงิน ซึ่งการทำกิจกรรมเช่นนี้บ่อย ๆ อาจทำให้เขาไม่มีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในแต่ละเดือน เบนจามิน อดีตวิศวกรวัย 69 ปี ก็เป็นอีกคนหนึ่งที่ตั้งตาดใจละทิ้งบ้านเกิดเพื่อ

มาใช้ชีวิตที่สุขสบายที่พัทยา เบนจามินเล่าว่า ก่อนหน้านี้เขาเคยใช้ชีวิตที่ประเทศอิตาลีกับอดีตรรยาชาวไทย โดยทั้งสองเปิดร้านอาหารไทย-อิตาเลียนด้วยกัน เหตุผลที่เขาย้ายไปอยู่อิตาลีเพื่อจะได้อยู่กับพ่อและแม่ที่ใช้ชีวิตวัยเกษียณที่นั่น หลังจากพ่อและแม่เสียชีวิตเบนจามินและอดีตรรยาเดินทางมายังประเทศไทยก่อนที่ทั้งสองจะแยกทางกัน หลังจากนั้นเบนจามินได้พบกับภรรยาคนปัจจุบันซึ่งเป็นคนไทย ทั้งสองตัดสินใจสร้างครอบครัวร่วมกันที่พัทยา เบนจามินกล่าวว่าค่าครองชีพที่ยุโรปสูงมาก ไม่ว่าจะเป็นที่ประเทศอิตาลีหรือเยอรมนี การใช้ชีวิตแต่ละวันนั้นจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก เช่น การรับประทานอาหาร การซื้อเสื้อผ้า ของใช้ และเครื่องนุ่งห่ม ต่างกันกับที่พัทยาที่เขาสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้ด้วยเงินจำนวนที่น้อยกว่ามาก รวมไปถึงการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เช่น บ้านและที่ดินเขากล่าวว่าคงไม่สามารถเป็นเจ้าของทรัพย์สินเหล่านี้ได้หากยังคงใช้ชีวิตที่ยุโรป เบนจามินเล่าถึงบ้านหลังใหม่ของเขาและชีวิตที่พัทยาด้วยความภาคภูมิใจว่า

“บ้านที่ผมซื้อที่นี่ราคา 2 ล้านบาท บ้านเดี่ยวรวมตกแต่งแล้วก็ 2.2 ล้านบาท แต่ถ้าเป็นที่เยอรมนีบ้านหลังใหญ่ขนาดนี้ผมคงต้องจ่ายสัก 500,000 ยูโรเป็นอย่างน้อย ผมคิดว่ามันน่าจะแพงกว่าที่นี่ สักสิบเท่านะ ถ้าถามว่าทำไมผมและคนอื่น ๆ ถึงอยากย้ายมาอยู่ประเทศไทยมันก็เป็นเพราะว่า ถ้าคุณอยู่ที่ยุโรปแต่ไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง ต้องเช่าที่พัก ค่าเช่าก็จะตกอยู่ที่ประมาณ 30-40 % หรือมากกว่าของเงินรายได้ของผู้เกษียณอายุ คุณก็แทบจะไม่มีเงินเหลือไว้กินไว้ใช้เลยถูกไหม แต่ถ้าเกิดว่าเป็นอย่างผม เอาเงินบำนาญจากเยอรมนี แต่ย้ายมาอยู่เมืองไทย ผมก็ไม่ต้องจ่ายค่าเช่าแพง ๆ มีบ้านเป็นของตัวเอง แถมยังได้ใช้ชีวิตที่สุขสบายอีกด้วย” (สัมภาษณ์

เบนจามิน, 2558)

เรื่องราวของคริสเตียนและเบนจามินมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาส่วนใหญ่ กล่าวคือ พวกเขาอาจไม่สามารถใช้ชีวิตที่ดีแบบนี้ได้ ถ้ายังอยู่ที่ประเทศเยอรมนี การใช้ชีวิตเหมือนอยู่ที่เยอรมนีในพัทยานั้นใช้เงินเพียงแค่ 1,000 – 1,500 ยูโรเท่านั้น ขึ้นอยู่กับราคาที่พักและค่าใช้จ่ายส่วนตัว ด้วยเหตุนี้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันหลายคนจึงสามารถใช้ชีวิตที่สะดวกสบายหรือเข้าถึงชีวิตที่ดีและหรูหรา ซึ่งเป็นชีวิตที่หลายคนไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายได้เมื่ออยู่ที่เยอรมนี

แม้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเยอรมันตัดสินใจย้ายถิ่น แต่ผู้ย้ายถิ่นแต่ละคนก็มีสถานะทางการเงินและเหตุผลในการย้ายถิ่นที่ต่างกันไป เช่น บางคนจำเป็นต้องย้ายถิ่นเพราะไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้ชีวิตอย่างสุขสบายอีกต่อไป บางคนย้ายถิ่นเพื่อรักษาคุณภาพชีวิตของตนเองไว้ ในขณะที่บางคนย้ายถิ่นเพื่อใช้ชีวิตสนุกสนานในประเทศที่ค่าครองชีพถูกกว่า และขณะเดียวกันบางคนก็เลือกที่จะย้ายถิ่นเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวที่สมบูรณ์ เช่น อันเดรียส อดีตเจ้าของธุรกิจก่อสร้างวัย 65 ปี ตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการที่ต้องดูแลแม่ที่ชราภาพ ภรรยาคนไทยที่คบหากันตั้งแต่ที่เยอรมนีและหลานสาวของเธอ เหตุผลในการย้ายถิ่นของอันเดรียสนั้นนอกจากปัญหาเรื่องสุขภาพที่ทำให้เขาไม่สามารถทำงานได้ นี่คือการตัดสินใจของเขาในการที่จะดูแลทุกคนในครอบครัวอย่างดีที่สุด ในฐานะหัวหน้าครอบครัว ปัจจุบันอันเดรียสและแฟนสาวสร้างบ้านอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองพัทฯ บ้านของทั้งคู่เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียวที่มีพื้นที่กว้างขวาง มีห้องพักสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว มี

ระเปียงสำหรับให้อันเดรียสชื่นชมธรรมชาติและต้นไม้ที่เขาปลูกไว้ ด้านข้างมีบ่อเลี้ยงปลา และด้านหน้าบริเวณรั้วบ้านประดับธงชาติ ไทย-เยอรมัน อันเดรียสเล่าว่า สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความสุข ดีในบ้านหลังใหม่ แม้ว่าแม่ของเขาสงสัยชีวิตหลังการย้ายถิ่นได้ไม่นาน แต่เขาก็มั่นใจว่าเธอมีความสุขและมีชีวิตที่ดีตลอดการใช้ชีวิตที่นี่ อันเดรียสใช้ชีวิตที่พัทยาไม่ต่างจากที่เยอรมนี เขาดูทีวีเยอรมัน ฟังวิทยุเยอรมัน รับประทานอาหารเยอรมัน และพบปะผู้คนที่พูด ภาษาเยอรมันที่ชุมชนเยอรมัน แม้ไม่ได้ทำงานอีกต่อไปแล้ว แต่เงิน บำนาญที่เขาได้รับแต่ละเดือนนั้นก็เพียงพอต่อการดูแลสมาชิกใน ครอบครัวเล็ก ๆ ของเขา รวมถึงครอบครัวของแฟนสาวด้วย

ผู้วิจัยพบว่า ภูมิหลัง ประสบการณ์ รูปแบบการใช้ชีวิต และความคาดหวังที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ย้ายถิ่นแต่ละคนให้เหตุผลในการย้ายถิ่นที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่พวกเขามีร่วมกันคือความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีกว่าหรือการใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุขดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น อย่างไรก็ตามความปรารถนาที่จะใช้ชีวิตด้วย เกษียณอย่างมีความสุขของผู้ย้ายถิ่นกลุ่มนี้นั้นมีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยทางเศรษฐกิจอย่างมาก ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่มักอธิบาย ชีวิตที่ดีกว่าในพัทยา ในแง่ของควมมีอิสระ การได้ใช้ชีวิตตามที่ใจ ปรารถนา ความรู้สึกของการเป็นที่รักและการเป็นบุคคลที่เป็นที่ ต้องการทั้งจากผู้หญิงไทยและคนท้องถิ่น และการได้เป็นเจ้าของ บ้านและทรัพย์สิน เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่สามารถประสบได้ หากยังอยู่ที่ประเทศเยอรมนี อย่างไรก็ตาม พวกเขาตระหนักดีว่า ความสุขและชีวิตที่ดีกว่าที่พวกเขามีในขณะนี้เกิดขึ้นจากข้อได้ เปรียบจากค่าเงินที่ต่างกันระหว่างประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง และค่าครองชีพที่ถูกกว่าในประเทศไทย ซึ่งนั่นทำให้พวกเขา

ระมัดระวังในการใช้จ่าย และมักเกิดความวิตกกังวลยามค่าเงินผันผวน แม้แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตจะชี้ให้เห็นว่าความยากจนหรือปัญหาทางเศรษฐกิจไม่ใช่แรงจูงใจของผู้ย้ายถิ่นกลุ่มนี้ (Benson & O'Reilly, 2009; O'Reilly & Benson, 2009; Torkington, 2010) การย้ายถิ่นของชาวเยอรมันในพัทยาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่น และแสดงให้เห็นว่า การมองว่าการตัดสินใจย้ายถิ่นของผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตเป็นการตัดสินใจตามความต้องการของแต่ละบุคคลนั้นไม่เพียงพออีกต่อไป เพราะเหตุผลในการย้ายถิ่นส่วนหนึ่งก็ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อกังวลเรื่องสถานะทางการเงินและสภาพเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน (Hayes, 2014)

ชีวิตที่ดีกว่าและปัญหาในพัทยา

ผู้ย้ายถิ่นมองเห็นแต่ปัญหาและความไม่สบายใจในชีวิตช่วงก่อนย้ายถิ่น แต่เมื่อถึงพัทยากลายเป็นจุดหมายปลายทางที่พวกเขาสามารถจินตนาการถึงชีวิตที่มีความหมาย ที่พวกเขาจะสามารถมีความสุขกับประสบการณ์ใหม่ ๆ และอิสรภาพ พัทยาพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการรักษาพยาบาลซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ย้ายถิ่นที่เป็นผู้สูงอายุค่านึงถึง นอกจากนี้ความเป็นเมื่อนานาชาติของพัทยายังช่วยทำให้การปรับตัวของผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันง่ายขึ้นด้วย ไม่ต่างจากผู้ย้ายถิ่นชาวอังกฤษในเมืองท่องเที่ยวสำคัญของสเปน (O'Reilly, 2009) ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางนักท่องเที่ยว ใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกและ

บริการที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ในขณะที่ชาวต่างชาติที่ตัดสินใจไปใช้ชีวิตกับภรรยาชาวไทยและตั้งถิ่นฐานในภาคอีสานมีโอกาที่จะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตแบบไทย ๆ ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันยังคงใช้ชีวิตตามแบบวิถีตะวันตกและมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่แทบไม่ต่างจากนักท่องเที่ยว

การใช้ชีวิตอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวช่วยยืดอายุควมมีสิทธิพิเศษและสถานะนักท่องเที่ยวให้ยาวนานขึ้น พักอยู่ในฐานะพื้นที่พิเศษที่วัฒนธรรมไทยและกฎเกณฑ์หลาย ๆ อย่างถูกยกเว้นเพื่อนักท่องเที่ยว ทำให้ผู้ย้ายถิ่นรู้สึกเป็นอิสระจากกฎระเบียบและข้อบังคับที่ล้อมกรอบพวกเขาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์และเรื่องเพศ เช่น การซื้อบริการทางเพศ และการคบหากันระหว่างชายสูงอายุและผู้หญิงในวัย 20-30 ปี ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ไม่เป็นที่ยอมรับมากนักในสังคมเยอรมัน ค่าเงินยูโรที่มากกว่าเงินบาทของไทยช่วยให้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันสามารถจับจ่ายใช้สอยเข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงได้ที่ประเทศบ้านเกิด เงินบำนาญที่มีมูลค่าไม่มากนักในประเทศเยอรมนี แต่เงินจำนวนเดียวกันนี้สามารถทำให้ผู้ย้ายถิ่นมีชีวิตที่ดีได้ในพำนัก เหมือนกันกับผู้ย้ายถิ่นชาวตะวันตกในอิสาน (Maher & Lafferty, 2014) ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันเลือกใช้ประโยชน์จากควมมีสิทธิพิเศษนี้ในการสร้างความสัมพันธ์กับหญิงไทย ผู้เข้าร่วมการวิจัยเพศชายเกือบทั้งหมดล้วนแล้วแต่ผ่านการหย่าร้างหรือเป็นหม้ายจากการเสียชีวิตของภรรยา การได้พบรัก มีความสัมพันธ์ หรือแต่งงานอีกครั้งกับหญิงไทย ถือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ดีกว่าที่ผู้ย้ายถิ่นเหล่านี้แสวงหา การใช้ชีวิตคู่อีกครั้งหลังจากที่ต้องอยู่ลำพังมาเป็นเวลานาน ช่วยเติมเต็มความรู้สึกที่ดีและช่วยให้ผู้ย้ายถิ่นบรรลุควม

คาดหวังของสังคมในการทำหน้าที่เพศชายที่สมบูรณ์ เช่น การเป็นผู้นำครอบครัว การทำหน้าที่สามี และในบางกรณีคือการทำหน้าที่พ่ออีกครั้งหนึ่ง

แม้ว่าชาวเยอรมันในพหุวิทยาจะใช้ชีวิตในรูปแบบที่คล้ายคลึงกับนักท่องเที่ยว แต่พวกเขาไม่ได้มองตัวเองในฐานะนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้จ่ายเงิน ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่เล่าถึงการใช้ชีวิตช่วงที่เป็นนักท่องเที่ยวว่าพวกเขาใช้จ่ายเงินจำนวนมากเพื่อซื้อความสุขให้กับชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตที่พวกเขาารู้สึกว่าได้กลับมาเป็นเด็กหนุ่มอีกครั้ง เช่น การดื่มสุราตั้งแต่สิบโมงเช้ายาวไปจนถึงสี่ทุ่ม หรือการเที่ยวกลางคืนซึ่งรวมไปถึงการซื้อบริการทางเพศ พวกเขาเล่าว่าเงินที่พวกเขานำมาใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายเมื่อครั้งเป็นนักท่องเที่ยวนั้น มาจากการทำงานเก็บเงินอย่างหนัก และเมื่อถึงเวลาที่พวกเขาต้องกลับไปประเทศเยอรมนี พวกเขาจะใช้ชีวิตตามปกติ หรือค่อนข้างประหยัด และทำงานหนักอีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะเก็บเงินมาเที่ยว ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่เล่าว่า คนไทยที่พวกเขาพบเจอ มักจะคิดว่าฝรั่งทุกคนที่อยู่ในเมืองไทยนั้นร่ำรวยหรือมีฐานะดี โดยสังเกตจากการใช้เงินในช่วงที่พวกเขาใช้เวลาพักร้อน พวกเขาจึงรู้สึกว่าคนไทยหลายคนรู้สึกผิดหวัง เมื่อพวกเขากลายเป็นผู้ย้ายถิ่นและไม่สามารถใช้ชีวิตฟุ่มเฟือยแบบเดิมได้

เมื่อชาวเยอรมันตัดสินใจเปลี่ยนสถานภาพจากนักท่องเที่ยวมาเป็นผู้ย้ายถิ่น พวกเขาเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับบทบาทใหม่ต่างจากเมื่อครั้งยังเป็นนักท่องเที่ยวที่เมื่อเงินที่เก็บสะสมมาเพื่อใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวหมดลง พวกเขายังสามารถที่จะกลับไปทำงานและหาเงินได้อีก แต่เมื่อก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ย้ายถิ่น พวกเขาไม่สามารถทำแบบเดิมได้ จึงต้องเรียนรู้ที่จะบริหารจัดการเงินที่มีอยู่

ให้เพียงพอในแต่ละเดือน โดยเฉพาะอย่างผู้ที่ย้ายถิ่นมาเพียงลำพัง แต่ภายหลังได้พบรักกับหญิงไทยและตกลงที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน ในกรณีนี้ผู้ย้ายถิ่นจะต้องบริหารจัดการเงินให้เพียงพอสำหรับคนสองคนที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่ยอมรับว่าค่าเงินที่ผันผวนมีผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขา ผู้ย้ายถิ่นจะได้รับประโยชน์เมื่อค่าเงินยูโรแข็งตัว แต่เมื่อใดที่ค่าเงินยูโรอ่อนลงหรือค่าเงินบาทแข็งขึ้นเงินที่พวกเขาจะได้รับในแต่ละเดือนก็จะน้อยลงไปด้วย จากจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด เคฟิน (70 ปี) เป็นเพียงคนเดียวที่ไม่ได้รับเงินบำนาญ แต่ใช้ชีวิตด้วยเงินออมที่เขาเก็บมาตลอดชีวิตการทำงาน เขากล่าวว่าด้วยเงินที่เขา มีนั้นเขาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสบายไปจนตาย พร้อมกับเลี้ยงดูแฟนสาววัยยี่สิบปลาย ๆ พร้อมลูกติดของเธอจากอดีตสามีชาวไทยและสมาชิกในครอบครัวของเธออีกด้วย

แม้ว่าค่าครองชีพในพญาจะถูกกว่าที่เยอรมนี แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าค่าครองชีพ ณ เมืองท่องเที่ยวแห่งนี้ก็มีราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับเมืองอื่น ๆ ในประเทศไทย ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันซึ่งเคยใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยเมื่อครั้งเป็นนักท่องเที่ยวหรือในช่วงแรกของการย้ายถิ่น เริ่มทำกิจกรรมที่ต้องใช้เงินน้อยลงและหันไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ต้องเสียเงิน เช่น กิจกรรมที่จัดโดยชุมชนเยอรมัน ลดความถี่ในการออกไปรับประทานอาหารนอกบ้านหรือเปลี่ยนจากการออกไปรับประทานอาหารตามร้านอาหารทุกวัน เป็นการทำอาหารเอง และมีหนึ่งวันในสัปดาห์ที่จะพาสมาชิกในครอบครัวไปรับประทานอาหารนอกบ้าน ชื้อของตามห้างสรรพสินค้า หรือไปเที่ยวในส่วนของที่พักออาศัย ผู้วิจัยสังเกตว่า ผู้หญิงไทยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจซื้อสังหาริมทรัพย์ โดยเริ่มแรกนั้นผู้ย้ายถิ่นมักจะเลือกเช่าคอนโดหรืออพาร์ทเมนต์ ต่อมาเมื่อมีการลงหลักปักฐาน

กับหญิงไทยก็เริ่มมีความคิดที่จะสร้างครอบครัวจึงมักซื้อบ้านหรือ คอนโดในพัทยา

แม้ว่าผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันจะมีชีวิตที่มีความสุขในบ้านหลังใหม่แห่งนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้ชีวิตในเมืองท่องเที่ยว และใช้เวลาส่วนใหญ่ปฏิสัมพันธ์กับแฟนคนไทยหรือผู้ย้ายถิ่นจากประเทศเดียวกัน จำกัดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ย้ายถิ่นกับ ชุมชนท้องถิ่นเป็นไปในลักษณะของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ หรือ ลูกค้ายกับพ่อค้า มากกว่าการพัฒนาไปเป็นความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน เช่นเดียวกับผู้ย้ายถิ่นชาวตะวันตกคนอื่น ๆ ใน ประเทศไทย (Vielhaber et al, 2014, Maher & Lafferty, 2014 and Howard, 2009) สถานะทางสังคมที่ต่างกัน รวมไปถึงความคิด และวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันและคนท้องถิ่นจำกัดการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนสองกลุ่ม ในกรณีการย้ายถิ่นของประชากรจากประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่า มายังประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อยกว่า ผู้ย้ายถิ่นมักจะ ถูกมองโดยชุมชนท้องถิ่นในลักษณะของนักท่องเที่ยวหรือลูกค้า และความสัมพันธ์ระหว่างคนสองกลุ่มนี้จะอยู่ในลักษณะที่ไม่เท่าเทียมกัน (Nudrali & O'Reilly, 2009)

ยิ่งไปกว่านั้น นวัตกรรมพัฒนาทางเศรษฐกิจของ ประเทศไทยที่เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ ได้กำหนดวิถีคิดของชุมชนท้องถิ่นและวิธีการปฏิบัติตัวต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวตะวันตก ในเมืองที่มีการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักอย่าง พัทยา นักท่องเที่ยวถูกมองว่าเป็นผู้ที่นำรายได้มาสู่ชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันกับคนท้องถิ่นจึงมักมีความสัมพันธ์ต่อกัน

แบบผิวเผินและเป็นความสัมพันธ์ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ซึ่งความสัมพันธ์นี้กำหนดความคิดที่ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันมีต่อคนไทยเช่นกัน พวกเขา มักจะพูดกันเสมอว่า “เงินมาเป็นอันดับหนึ่งในประเทศไทย” “ใครมีเงินมากก็อันตราย” และ “ถ้าอยากมีชีวิตที่สงบก็ควรมีเงินน้อย ๆ” ไม่ต่างจากงานศึกษาเกี่ยวกับผู้ย้ายถิ่นชาวตะวันตกในประเทศไทยของนักวิจัยท่านอื่น ๆ ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันมีความรู้สึกที่ตนเองมีฐานะไม่ต่างไปจากตู้ ATM สำหรับคนไทย (Howard, 2009; Thompson et al, 2016; Maher & Lafferty, 2014) พวกเขา มักต้องเผชิญกับปัญหาที่ผู้ค้าชาวไทยเสนอขายสินค้าและบริการในราคาที่แพงกว่าปกติ ซึ่งทำให้ชาวเยอรมันรู้สึกที่คนไทยมักจะเอาเปรียบและหาผลประโยชน์จากพวกเขา มากเกินไป รวมไปถึงเรื่องราวของเพื่อนร่วมชาติหรือชาวต่างชาติคนอื่น ๆ ที่อาศัยในพัทยาที่โดนผู้หญิงไทยหลอกจนสิ้นเนื้อประดาตัว ประกอบกับข้อจำกัดทางกฎหมาย เช่น ข้อจำกัดเรื่องการพำนัก วีซ่า และการอนุญาตให้ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของบ้านและที่ดินได้ ทำให้ผู้ย้ายถิ่นรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในชีวิตและการไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย

สรุป

งานวิจัยนี้เป็นความพยายามในการที่จะใช้แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในการศึกษาเกี่ยวกับผู้ย้ายถิ่นในประเทศแถบตะวันตกมาเป็นกรอบในการอธิบายปรากฏการณ์การย้ายถิ่นของชาวเยอรมันในพัทยา โดยมุ่งศึกษาแรงจูงใจและประสบการณ์ในการย้ายถิ่น ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจหลักในการตัดสินใจย้ายถิ่น

มายังพหุศาสตร์คือความปรารถนาในการที่จะแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าในวัยเกษียณ พหุศาสตร์ในฐานะเมืองท่องเที่ยวนานาชาติมอบสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันรู้สึกเหมือนไม่ต่างจากการใช้ชีวิตในประเทศเยอรมนี โดยผู้ย้ายถิ่นใช้ประโยชน์จากค่าเงินที่ต่างกันและค่าครองชีพที่ถูกกว่าในการนำไปสู่รูปแบบการใช้ชีวิตที่ตนเองปรารถนา ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต

อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่และบริบทที่ต่างกันแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดบางประการของแนวคิดดังกล่าว กล่าวคือ แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตมักจะมีมุมมองข้ามความสำคัญของแรงจูงใจทางเศรษฐกิจในการย้ายถิ่นของประชากรจากประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่ามายังประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อยกว่า แต่ในกรณีของผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันในพหุศาสตร์ แรงจูงใจทางเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการตัดสินใจย้ายถิ่น ในขณะที่รายได้ลดลงเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณแต่ค่าครองชีพในประเทศเยอรมนียังคงเท่าเดิม จึงทำให้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันต้องมองหาหนทางในการที่จะยังคงรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีไว้ทางออกหนึ่งคือการเดินทางมายังเมืองพหุศาสตร์สถานที่ที่พวกเขาเคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวและสามารถมองเห็นโอกาสในการใช้ชีวิตที่ดีได้ เงินบำนาญที่มีมูลค่าไม่มากนักในประเทศเยอรมนี กลับกลายเป็นเงินก้อนใหญ่ในประเทศไทยที่อนุญาตให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพหรือเข้าถึงวิถีชีวิตแบบที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ในประเทศบ้านเกิด ด้วยเหตุนี้ แรงจูงใจทางเศรษฐกิจของชาวเยอรมันในพหุศาสตร์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต อาจจะไม่ใช่การเดินทางย้ายถิ่นเพื่อแสวงหาการจ้าง

งานดังเช่นการย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติ (Labour Migration) แต่คือการเดินทางเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าโดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นแรงขับเคลื่อน

แม้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันส่วนใหญ่จะใช้เวลาได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจเป็นหนทางไปสู่การมีชีวิตที่ดีกว่า ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็ต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงของสถานภาพของตัวเองในขณะที่อยู่ในประเทศไทย อาทิ ค่าเงินที่ผันผวน หรือข้อจำกัดทางกฎหมาย เช่น สิทธิการพำนักในประเทศ และสิทธิการเป็นเจ้าของทรัพย์สินในประเทศไทย ที่ดูคล้ายกับว่าจะจะเป็นกฎหมายที่ให้ประโยชน์และปกป้องพลเมืองของประเทศไทยมากกว่าผู้ย้ายถิ่น นอกจากนี้ความแตกต่างของค่าเงินที่ดูเหมือนว่าจะเป็นข้อดีสำหรับผู้ย้ายถิ่น กลับกลายเป็นดาบสองคมที่ทำให้ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันต้องระวังตัวจากการใช้ชีวิตในประเทศไทย วาทกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มุ่งเน้นความสำคัญรายได้หลักจากนักท่องเที่ยวได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันกับคนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างผิวเผิน ความไม่มั่นคงของสถานะทางกฎหมายและความสัมพันธ์กับคนไทยที่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้ชีวิตของผู้ย้ายถิ่นเต็มไปด้วยความรู้สึกไม่มั่นคงและสับสนเสีย

งานวิจัยนี้ต้องการแสดงให้เห็นว่า แม้ในแง่หนึ่งผู้ย้ายถิ่นชาวต่างชาติอาจเป็นผู้ที่นำรายได้เข้ามาสู่ประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงาน การขายสินค้าและบริการซึ่งจะนำผลประโยชน์มาสู่ประเทศไทยตามวาทกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ในขณะเดียวกันผู้ย้ายถิ่นบางส่วนก็เป็นผู้ที่มีปัญหาทางการเงินในประเทศบ้านเกิดของตนเอง ผู้วิจัยเห็นด้วยกับฮูซ่าและคณะ (Husa et al,

2014) ว่ายังมีประชากรจากประเทศที่พัฒนาแล้วบางส่วนที่ไม่ต้องการย้ายถิ่น แต่กลับต้องย้ายถิ่นเพราะไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายที่ประเทศบ้านเกิดได้อีกต่อไป ดังที่คริสเตียน ผู้เข้าร่วมการวิจัยคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ใครที่มีเงินพอก็ควรจะอยู่ที่ประเทศเยอรมนี ใครที่ไม่มี... แบบผม ก็ย้ายมาอยู่พัทยา” (สัมภาษณ์ คริสเตียน, 2558) ปัจจุบันนี้ทางการไทยมีนโยบายที่จะดึงดูดผู้ย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิต หรือที่รู้จักในนามผู้ย้ายถิ่นหลังเกษียณ หรือผู้ย้ายถิ่นพำนักระยะยาวให้เข้ามาในประเทศไทยเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ เป็นที่น่าสนใจว่า ในอนาคตหากมีการย้ายถิ่นของคนกลุ่มนี้เข้ามาเมืองไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจและสังคม และประเทศไทยในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทางควรเตรียมตัวรับมืออย่างไรบ้างกับปรากฏการณ์การย้ายถิ่นนี้

บรรณานุกรม

- ไทยรัฐออนไลน์ (2560). ไทยอึ้ง สื่อนอกตีตราพัทยา เมืองหลวง Sex ของโลก นครแห่งบาป ‘คุณตัว’ อื้อ. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.thairath.co.th/content/860730>.
- เมืองพัทยา. (2016) ประวัติเมืองพัทยา. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.pattaya.go.th/history/ประวัติเมืองพัทยา/>.
- สถานทูตเยอรมนี กรุงเทพฯ, (2559). สารจาก ฯพณฯ เพเทอร์ ฟรีเอเกล เอกอัครราชทูต. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2560, จาก <http://www.bangkok.diplo.de/Vertretung/bangkok/th/01/01-Botschaft-Abteilungen/Botschafter-Grusswort.html>.
- สมเกียรติ บุญศิริ. (2550). Where do you stay in Pattaya?. นิตยสาร ผู้จัดการ สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 2557, จาก <http://info.gotomanager.com/news/printnews.aspx?id=59637>.
- สุภางค์ จันทวานิช, ประไพรัตน์ รัตน์โอฬาร-มิกซ์, พัทยา เรือนแก้ว, สุธีรานิทยานันทะ และ อัญชลี เข้มครุฑ (2542). การย้ายถิ่นของผู้หญิงไทยไปเยอรมนี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Benson, M. & O'Reilly K. (2009). 'Migration and the Search for a better Way of life: A critical Exploration of Lifestyle Migration. *The Sociological Review*, 57(4). 608-625.
- Casado-Diaz, M., Kaiser, C., & Warnes, A.M. (2004). **Nothern Euro pean Retires Residents in Nine Southern European AreasL Characteristics, Motivations and Adjustment. *Ageingand Sociey*, 24(3), 353-381.**
- Cohen, E. (2003). Transnational marriage in Thailand: The dynamics of extreme Heterogamy. In. Baure and Mckercher (eds.). *Sex and Tourism: journeys of romance, Love, and Lust*. New York: The Haworth Hospitality Press.
- Deutsche Rentenversicherung. (n.d.). German Statutory Pension

Insurance Scheme. Retrieved December 2015, from http://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/en/Navigation/englisch_index_node.html.

Green, P. (2014). Contested Realities and Economic Circumstances: British Later-life Migrants in Malaysia. In M. Janoschka and H. Haas (Eds.). **Contested spatialities, ifestyle migration and residential tourism** (pp. 145-157). New York: Routledge.

Hayes, M. (2014). 'We gained a lot over what we would have had': The Geographic arbitrage of north American lifestyle migrants to Cuenca, Ecuador. **Journal of Ethnic and Migration Studies**, DOI: 10.1080/1369183X.2014.880335

Hoey, B.A. (2009). Pursuing the good life: American narratives of travel and a search for refugee. In M. Benson & K. O'Reilly (Eds.), **Lifestyle Migration**. Expectations, Aspirations and Experience (pp.31-50). Farnham: Ashgate.

Howard, R.W. (2008). Western Retirees in Thailand: Motives, Experiences, Wellbeing, Assimilation and Future Needs. **Ageing & Society**, 28(2). 145-163.

Howard, R.W. (2009). The Migration of Westerners to Thailand: An Unusual Flow from Developed to Developing World. **International Migration**, 47(2). 193-225.

How to Germany. (2016). The German Retirement and Pension system – Basic Facts. Retrieved December 2015, from <http://www.howtogermy.com/pages/german-retirement.html>.

Husa, K., Vielhaber, C., Jöstl, J., Veress, K., & Wieser, B. (2014). Searching for Paradise? International Retirement

- Migration to Thailand – A case study of Hua hin and Cha-am. In K.Husa, A.Trupp & H.Wohlschlägl (Eds.), **Southeast Asian Mobility Transitions: Issues and Trends in Migration and Tourism** (pp.137-167). Vienna: Copy druck KG.
- Jaisuekun, K & Sunanta, S. (2016). Lifestyle Migration in Thailand: A Case Study of German Migrants in Pattaya”. **Thammasat Review** 19(2).
- Korpela, M. (2009). When a Trip to Adulthood becomes a Lifestyle: Western Lifestyle Migrants in Varanasi, India. In Benson and O’Reilly (Eds.), **Lifestyle Migration. Expectations, Aspirations and Experience** (pp.15-30). Farnham: Ashgate.
- Kubelka, T. (2013). **Pattaya: vom Fischerdorf zur Redidenzstadt westlicher Auswanderer? Eine Fallstudie zue Internationalen Altersmigration**. Magister der Naturwissenschaften (Mag.rer.nat.). Lehramtstudium UF Geographie and Wirtschaftskunde/ UF Geschichte Sozialkunde and Politische Bildung. Universität Wien.
- Maher, K.H, & Lafferty, M. (2014) White Migrant masculinities in Thailand and the Paradoxes of Western Privilege. **Social&Cultural Geography**, 15(4), 427-448, doi:10.1080/14649365.2014.893703.
- Nudrali, O. & O’Reilly K. (2009). Taking the risk: The British in Didim, Turkey. In M. Benson & K.O’Reilly (Eds.), **Lifestyle Migration. Expectations, Aspirations and Experience** (pp.137-152). Farnham: Ashgate.
- Osang, A. (2009). **Tod im Paradies**. Retrieved September 2013,

from <http://www.spiegel.de/spiegel/a-614996.html>.

- O'Connell Davidson, J. (1995). British sex tourists in Thailand. In M. Maynard & J. Purvis (Eds.), **(Hetero) sexual politics** (pp. 42-64). London: Taylor & Francis.
- O'Reilly, K. (2003). When is a tourist? The articulation of tourism and migration in Spain's Costa del Sol. **Tourist Studies**, 3(3), 301-317.
- O'Reilly, K. (2007). **The Rural Idyll, Residential Tourism, and the Spirit of Lifestyle Migration**. Presented at the Association of Social Anthropologist Conference, London: London Metropolitan University. Retrieved October 2009, from http://www.mecon.nomadit.co.uk/pub/conference_epaper_download.php5?PaperID=1304&MIMEType=application/pdf.
- O'Reilly, K. (2009). Host and Guests, Guests and Hosts : British residential tourism in the Costa del Sol. In P. Obrador Pons, P. Travlou and M. Crang (Eds.), **Cultures of Mass Tourism: Doing the Mediterranean in the age of banal mobilities**. Farnham: Ashgate.
- O'Reilly, K. & Benson, M. (2009). Lifestyle Migration: Escaping to the Good life? In M. Benson & K. O'Reilly (Eds.), **Lifestyle Migration. Expectations, Aspirations and Experience** (pp.1-14). Farnham: Ashgate.
- Parchman, S. (2015). **The right to retirement pension information**. Retrieved January 2016, from <http://www.ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10405&langId=en>.
- Pattaya City Hall. (2012). **History of Pattaya City**. Retrieved December 2015, from <http://www.pattaya.go.th/history/>

ประวัติเมืองพัทยา/?lang=en.

- Suntikul, W. (2013). Thai tourism and the legacy of the Vietnam War. In R. Butler & W. Suntikul (Eds.), **Tourism and War** (pp. 92-105). London: Routledge.
- Thompson, E., Kitiarsa, P., and Smutkupt, S. (2016). From sex tourist to son-in-law | Emergent Masculinities and transient subjectivities of farang men in Thailand. **Current Anthropology**, 57(1), 53-71.
- Torkington, K. (2010). **Defining Lifestyle migration**. Retrieved September 2013, from <http://sapientia.ualg.pt/bitstream/10400.1/1403/1/torkington%202010.pdf>.
- Tourism Authority of Thailand. (2014). **Pattaya to host first Amazing Seafood Festival**. Retrieved June 2015, from <http://www.tatnews.org/pattaya-to-host-first-amazing-seafood-festival/>.
- Truong, T. (1990). **Sex, Money and Morality: Prostitution and Tourism in southeast Asia**. London: Zeed Books.
- Vielhaber, C., Husa, K., Jöstl, J., Veress, K., & Wieser, B. (2014). Paradise found? Experiences of Farang retirement migrants in Hua Hin and Cha-am, Thailand. In K.Husa, A.Trupp & H.Wohlschlägl (Eds.), **Southeast Asian Mobility Transitions: Issues and Trends in Migration and Tourism** (pp.168-195). Vienna: Copydruck KG.
- Wattanasukchai, S. (2009, November 12). Determined to shed its reputation as a red light city, Pattaya rebrands itself as a culture and sports destination. **Phuketall – Phuket News**. Retrieved June 2016, from <http://www.phuketall.com/>

en/news/Travel-2009-11-12.php.

สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ เมลานี. ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันที่พำนักในเขตการปกครองพิเศษ
พัทยา. (16 พฤษภาคม 2558)

สัมภาษณ์ เบนจามิน. ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันที่พำนักในเขตการปกครองพิเศษ
พัทยา. (5 กุมภาพันธ์ 2558)

สัมภาษณ์ คริสเตียน. ผู้ย้ายถิ่นชาวเยอรมันที่พำนักในเขตการปกครองพิเศษ
พัทยา. (18 มีนาคม 2558)